

Agnieszka Rzepkowska

ORCID: 0000-0003-3381-0870

e-mail: agnieszka.rzepkowska@uws.edu.pl

Uniwersytet w Siedlcach

C.H. Beck Legal Lexicon Series: a Distinctive Model in Polish Legal Terminography

DOI: 10.34739/clg.2025.17.07

Introduction

Legal language is a special-purpose language inherent in the legal system it describes and the natural language it draws from. Only familiarity with the legal system and its narrow areas enables experts to use this language in a purposeful way. Yet, the path to attaining a sufficient level of familiarity with law or its fields is long and is supported by various means. One of them comprises a wide range of terminographic works focussing on law. They may have different names: encyclopaedias, lexicons, encyclopaedic dictionaries, dictionaries, or glossaries. When the purpose is to communicate in other languages, bilingual and multilingual resources are handy. To learn about the relevant legal system, they should be monolingual, in the national language from which the legal system draws. Legal lexicography and terminography have accompanied the students of law, legal practitioners, and those who use law on a daily basis in their work.

Scholars have explored various dimensions of legal lexicography. These include how terms are presented in legal reference works (Bajčić 2017), quality evaluation methodologies (De Groot and Van Laer 2006; 2008), practical difficulties encountered during dictionary compilation (Greenberg 2014), approaches to representing legal collocations (Micha and Mroczyńska 2022) and the utility of legal dictionaries for translation work (Šarčević 1989; Chromá 2004; Szemińska 2011, 2014; Nielsen 2010). A significantly underexplored area concerns monolingual legal terminography. The research community has shown a clear preference for investigating

bilingual and multilingual resources (e.g., Šarčević 1988; Nielsen 1994; De Groot and Van Laer 2005), with few studies examining monolingual works (Bezuglova and Kuznetsova 2016). Recent research on Polish encyclopaedias of law (Author 2025) and monolingual legal dictionary microstructure (Author forthcoming) contributes to addressing this gap by examining the conceptualisation of legal lexicography and terminography and publishing practices in Poland. The present study builds upon this foundation by shifting focus to legal lexicons, exploring their distinctive characteristics and development within the Polish legal reference landscape.

The paper focusses on one of the legal reference books, namely legal lexicons. The study was inspired by one of the visits to the Warsaw University Library, which was a preliminary library review of legal lexicographic and terminographic publications. When legal lexicons were examined, it turned out that many of them look very similar, have analogically structured titles, and are published by the same publishing house. This prompted the idea to describe those publications separately, as there must be a reason for publishing so many of them for so many years.

The paper presents a review of 42 legal lexicons from a series of publications by C.H. Beck Publishing House that have been published since 2008 and compares them with lexicons published by other publishing houses and those from C.H. Beck, but clearly not following the editorial principles of the legal lexicon series. The purpose of this study is threefold: first, to identify and describe the distinctive editorial characteristics of C.H. Beck's legal lexicon series; second, to determine the consistency of these characteristics across the 42 volumes published since 2008; and third, to situate these lexicons within the broader Polish legal reference landscape by comparing them with lexicons from other publishers. Through this analysis, the study aims to establish whether C.H. Beck has developed a recognizable and consistent editorial model for legal lexicons that distinguishes it from other approaches in Polish legal publishing.

1. Specialised dictionaries of law

Specialised dictionaries may have different designations depending on the language in which they are used. Mattila (2016: 37) tells us about two names used in Romance languages: *vocabularium* (a term dictionary) and *dictionarium* (an encyclopaedic dictionary). Bergenholtz and Tarp (1995: 28–30)

distinguish three: dictionaries, encyclopaedias, and encyclopaedic dictionaries depending on the matter described: words, facts, or words and facts, respectively.

The decomposed structure of terminographic works makes them appear to be a collection of separate texts. Yet, every work like that is a whole, a whole with its beginning and ending, with each element of the structure playing a role in conveying information to the target user (Lukszyn and Zmarzer 2006, Łukasik 2014, Michta 2022: 69). When describing specialised dictionaries, the basic focus is on their macrostructure and microstructure. The former applies to the general concept of the dictionary, including the way arranging entries (e.g., alphabetical, thematic), the components of the front matter (the part before the presentation of the entries, the main dictionary part), and the back matter (all elements that follow the presentation of the entries). Hartman and James add megastructure and mediostructure to the two, separating such aspects of dictionaries as front matter and back matters, and the cross-reference systems (Hartmann and James 2002: 91–93). The functions that elements of macrostructure and microstructure play include: (i) separating portions of information presented in the dictionary into smaller units, (ii) enabling the user to reach the part of the dictionary in which the desired lexical items are elaborated on, (iii) integrating the separated units by depicting relations between them, and (iv) presenting the contents in a concise form (Michta 2022: 69–70).

Dictionary structure varies depending on the dictionary purpose and users' needs. A study by Varantola (Varantola 1998 as cited in Varantola 2002: 34) explains that professional users use dictionaries to deal with a context-dependent problem; to look for equivalents in other languages; to look for information about multi-word terms and expressions; and to find information that is not typically found in dictionaries but no other source is a better solution. Focussing on translators, Szemińska (Szemińska 2011: 178–179; 2014) explains that they resort to dictionaries to find reassurance as to terminological choices in highly incongruent legal systems. On the other hand, dictionaries for laypeople present simplified definitions that may be misleading owing to presenting only partial meaning of terms due to restrictions imposed (Bergenholtz and Nielsen 2002: 13–14). The dictionaries for experts and semi-experts should not simplify, though.

Specialised dictionaries may present different types of information: linguistic information focussing on the use of the word and its lexical meaning

and specialist, or encyclopaedic, information, which focusses on the use and meaning of terms. Information can be presented in various forms, but regardless of the form, there are certain rules that need to be followed. Landau (1984: 124–138) names the following issued that should govern defining: the priority of essence, substitutability, reflection of grammar, simplicity and brevity, and lack of ambiguity. These rules are completed by Łukasik (2014), who, in discussing terminographic practice, stressed the importance of avoiding circularity, defining every word used in a definition, and defining the entry word. These principles can be met at different conceptual levels depending on the purpose, subject matter, and users of the terminographic works. If it is done in a basic form, then the classical definition is usually only used, but in order to let users place a given term within the terminological system, more information is necessary, information of encyclopaedic character. It is particularly important in monolingual dictionaries dealing with culture-bound fields. This is the case with law and law related issues.

2. Legal lexicons as a type of terminographic reference works

Specialist lexicographic works differ in terms of their structure, type of content, target group, and comprehensiveness, among others. The array of choices that lexicographers need to make leads to different types of reference works collecting special purpose terms and expressions. Proposed by Bergholtz and Tarp, one of the divisions of such publications is into dictionaries, encyclopaedias and encyclopaedic dictionaries (Bergholtz and Tarp 1995: 28–30). The authors do not mention a lexicon as a type of lexicographic work, though. Yet, the meaning of a lexicon is very much similar to the concept of an encyclopaedic dictionary proposed by Bergenholtz and Tarp (1995) and used by Mattila (2016: 37).

The analysis of legal lexicons requires defining what a lexicon stands for in lexicography, an issue that is not that straightforward. Hartmann and James (2002: 86–87) provide three different meanings of the *lexicon*:

1. The totality of a language's vocabulary, seen either as a list or as a structured whole (...);
2. A type of reference work in which the words of a language, language variety, speaker, or text are listed and explained, either in alphabetical or in thematic order. In English, this term is associated not with the general dictionary, but with more specialised works of a classical, literary, or

technical orientation. (...); 3. The mental vocabulary stored in the (native) speaker's mind (Hartmann and James 2002: 86–87).

The second meaning of the above is the one that is discussed in this paper, as it refers to lexicons as reference books. This way of understanding the word *lexicon* is applied by Horák and Rambousek (2018: 180) when, in the context of language processing, they list specialised lexicons among other lexicographic works such as general dictionaries, encyclopaedias, ontologies, and lexicographic databases, and Tarp (2014: 237) who names lexicons among other various names that dictionaries are referred to.

The term *lexicon* has historical precedent in English-language legal lexicography (Wharton 1847, Cochran 1888). However, it has been largely superseded by *dictionary* in contemporary Anglo-American practice. This makes the Polish continued use of *leksykon* (lexicon) as a distinct category particularly interesting, as it maintains a terminological distinction that has disappeared in English-language legal publishing.

When seen as a type of reference work, a lexicon may feature various characteristics. The specialised context of the use of *lexicon* that Hartmann and James refer to in the above definition has been maintained since the Renaissance when a “lexicon was one of several competing titles for (often multilingual) specialised dictionaries” (Hartmann and James 2002: 86). This positions a lexicon among other specialised lexicographic works. Such categorisation is found in the Polish lexicography which understands *leksykon* as a collection of words organised according to predefined lexicographic rules (Lukszyn 1998: 286) that reflects specialist knowledge in a specific scope (Lukszyn 2005: 63).

This short review of definitions of Polish and English terms shows that Polish *leksykon* and English *lexicon* largely coincide, and in both languages a lexicon in terminography seems to be a type of a special-purpose dictionary. Yet, the Polish legal terminographic practice proves that the word *leksykon* refers to a typical monolingual lexicographic publication on law. The other three types of legal lexicographic publications are *encyklopedia* (encyclopaedia), *słownik encyklopedyczny* (encyclopaedic dictionary) and *słownik* (dictionary). While the first two are typically monolingual volumes, the last one is most frequently a bilingual publication.

3. The study

3.1. Research design

The purpose of the study is to describe the series of legal lexicons published by C.H. Beck Publishing House in terms of their characteristics and consistency across different volumes and their relationship to other lexicons on the Polish market. It takes the form of a descriptive case study with comparative analysis.

3.2. Data collection

The preliminary library review revealed that a number of legal lexicons published by C.H. Beck share a number of features. This observation has inspired this research, and several steps have been taken to find, review and analyse publications by this publishing house.

First, a dedicated library review was carried out, first online by screening library catalogues, then onsite, which allowed the author to see the paper volumes. The metacatalogue available on the website of the National Library of Poland ensured the completeness of the sample as it provides access to catalogues from 651 Polish libraries and their branches (university, public, scientific, and specialist). The National Library of Poland was the primary source of data since the majority of publications are available there. It is one of the libraries that receive two copies of books, serials, and other publications under the Act of November 7, 1996 on Legal Deposit Copies (Cornell 2016: 26). Hence, it holds nearly all items published in Poland since 1996 and maintains extensive pre-1996 collections. The publications that were not found in this library were found in the collections of the Library of the University of Warsaw and the Main Library of the University of Siedlce.

The catalogues were searched using the keyword *leksykon prawa* (legal lexicon). All items found that were categorised as books were viewed, but special attention was paid to the volumes published by C.H. Beck. However, the name of the publishing house was not used as a keyword in order to have a more holistic view of the publications titled *leksykon* that dealt with legal issues and select lexicons that could serve as a benchmark for the study in question. The titles of the volumes taken into account in the study did not need to contain the modifier *prawa* but needed to refer to a legal issue or area of law.

The comparative sample was selected and structured according to the publishing houses. Lexicons of law were mainly compiled by publishing houses dealing with legal publications (C.H. Beck, UNIMEX, ZAKAMYCZE, Wolters Kluwer Polska, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis), but also a university publishing house and a trade publishing house. The sample for the comparative analysis does not comprise all the lexicons published by these publishers. Given that the primary focus is on characterizing the C.H. Beck series, the comparative sample serves as a benchmark rather than a comprehensive survey, with selected examples sufficient to contextualize the distinctive features of the series. Based on the library onsite review, selecting a few lexicons by each publisher was deemed to be representative of lexicons from beyond the C.H. Beck's series as the different microstructures and macrostructures were repeated in the volumes found, often in publications by the same publishing houses. Such a generalisation of the benchmark sample was possible because this is not a quantitative but qualitative comparative analysis.

The legal lexicon series under analysis was published by C.H. Beck Publishing House, which has been on the Polish market since 1993. It is recognised for its publications for academic and commercial purposes covering various areas of law, taxes, and economy. It offers volumes from all areas of law, often arranged in clear and logical series, one of them being the series of lexicons of law. The series of lexicons of law is published in a traditional paper form, but many of them are also available as pdf files.

3.3. Analytical procedures

The volumes selected for analysis were investigated in detail in terms of the number of entries and pages, the macrostructure and microstructure, and the information in the introductions. The following steps were taken in that process:

- The number of entries – the number was learned based on the information in the title, the foreword, or, if such was not available, counted manually in the contents list. In the benchmark sample, the number of entries had to be calculated on average in some cases.
- The number of pages – the number of pages was manually checked in each volume;
- The macrostructure: arrangement of entries, the components of the front matter and back matter. – First, this part was verified by looking

at the list of contents and then manually checked by finding the individual components in the books;

- The microstructure: the contents of each entry were checked by reading selected entries and comparing them with others in the same volume to see if there is a consistency in the lemma description;
- The information presented in the introduction or foreword, the introductory part of the lexicons, was read in search for information about intended users, the editorial principles adopted when compiling the work, the objectivity of term selection and any guidelines that the authors needed to follow when writing the entries. This information was also helpful in evaluating the completeness of entries in terms of specialist information.

4. Description of the legal lexicons from the C.H. Beck's series

The review of library holdings revealed that C.H. Beck Publishing House has been launching legal lexicons on the Polish market since 2008. Forty-five such lexicons have been published. Three of the publications (Napierała, Plesiński 2013; Sokołowska-Strug 2014 and Serafin, Szmulik 2008) clearly stand out and, thus, they do not form a uniform group with the remaining 42 volumes. For this reason, they are not deemed to be part of the C.H. Beck legal lexicon series. Yet, they have been described for comparison further in the paper.

The majority of lexicons in the series (38 lexicons) are publications with 100 terms. Most of them provide the information about the coverage in the titles, which often includes such expressions as *podstawowe pojęcia* (lit. basic concepts) or *100 podstawowych pojęć* (lit: 100 basic concepts). There are also others whose titles do not include such a phrase, but the number of entries is also relatively limited. The coverage of the lexicons is also restricted in terms of the area or aspect of law discussed in them. This, together with the limitation to basic concepts, has resulted in volumes of different sizes, both in terms of the number of entries and the number of pages. The largest publications in terms of the number of entries are those of over 300 – one lexicon (Antonów et al. 2020) – and 400 entries – two lexicons (Jońca 2022, and Dębiński and Jońca 2016). The smallest volume comprises 65 entries (Kociołek-Pęksa and Stępień 2013; see Figure 1).

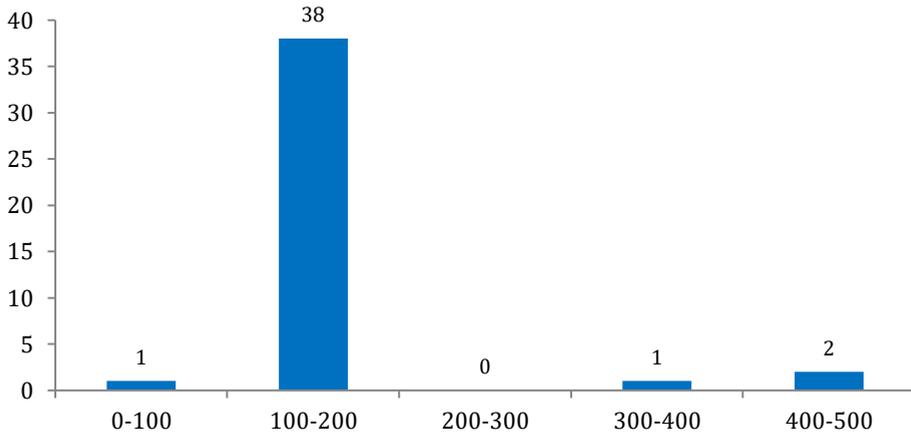

Figure 1. The number of entries in lexicons in the C.H. Beck legal lexicon series

Source: own work

The books in the series are from 146 pages to 752 pages long (Figure 2). The number of lexicons is relatively evenly spread over 4 page ranges between 200 and 600 pages. Therefore, the lexicons in the sample are not uniform in terms of the size of individual volumes.

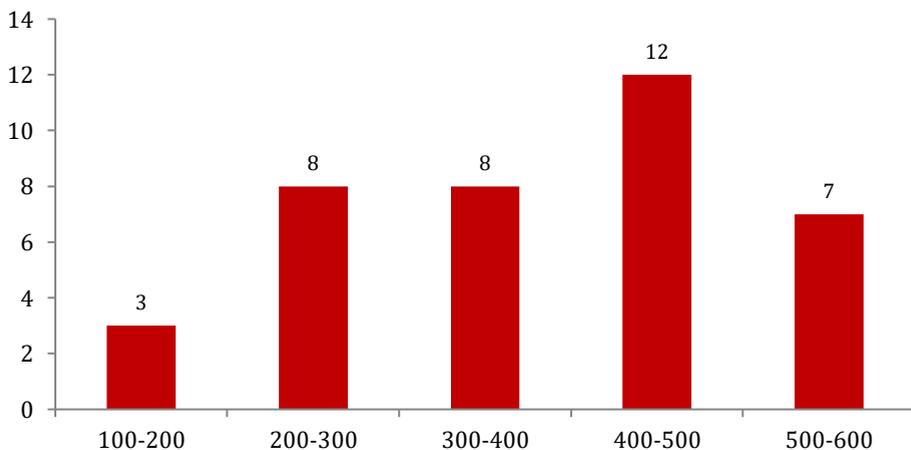

Figure 2. The size of lexicons (the number of pages) in the C.H. Beck legal lexicon series

Source: own work

The number of pages and the number of entries in the volumes let the author calculate the average entry size in the legal lexicons. On average, entries are typically longer than one page and shorter than six pages. The lack

of uniformity in the entry length is shown in the relatively even spread of the number of lexicons over ranges from 1-2 pages range to 5-6 pages range illustrated in Figure 3.

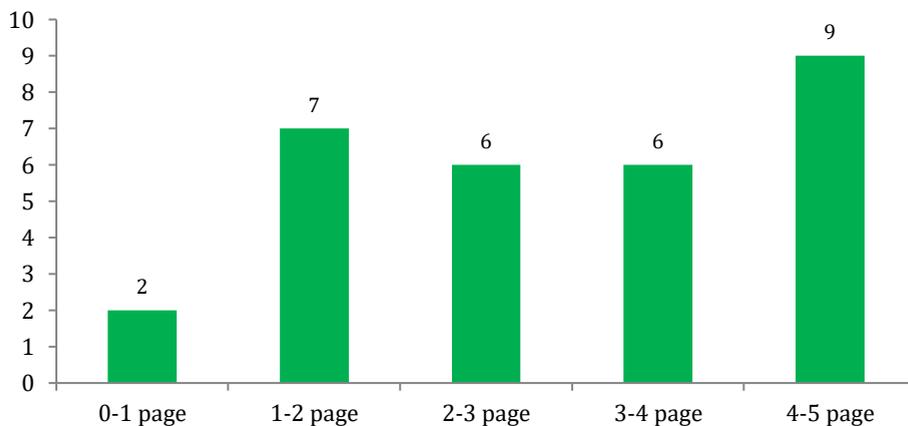

Figure 3. The average entry size in lexicons in the C.H. Beck legal lexicon series

Source: own work

The selection of entries is subjective, as the authors of the lexicons stress in the prefaces to their work. All focus on key terms in the relevant areas of law. This makes the terminology presented, on the one hand, specialist in nature – limited to a certain field of law – on the other basic – restricted to the most fundamental terms in that field. The authors highlight that the lexicons do not attempt to include the entirety of the specialist terminology and are to complement other publications, such as textbooks.

Presenting fundamental terminology, the lexicons are typically addressed to students (95%) – mainly the students of law, but also those of law-related disciplines and non-legal studies where the relevant area of law is applicable (e.g. public administration, sociology) – legal practitioners (14%), legal scholars (7%) and the general public (5%). In the majority of volumes, the information about addressees is found in prefaces compiled by authors or editors.

The majority of publications in the series are coauthored, with the editor or editors responsible for the uniformity of each publication. In a few cases, there is no editor, but the lexicons are still co-written by a two to eight scholars. Publications in which there is only one author are not frequent, which is not surprising in the case of lexicographic or terminographic publications.

4.1. Macrostructure of the C.H. Beck's lexicons

The lexicons are alphabetically arranged and there are no exceptions in this area. An alteration of this rule, though, is found in one lexicon where the entries are arranged alphabetically but within each epoch or theme (Antonów et al. 2020). The majority of lexicon suffer a cross-reference system which informs about thematic relations between terms. This cross-reference system takes the form of topological information, such as bolding, italics, or a symbol, next to terms that are developed as separate entries in the lexicon.

Most lexicons in the sample present an extended front matter, which includes:

- Contents – The first element after the title page and copyright page is the table of contents. Apart from other elements of macrostructure, it features a list of all entries in the lexicon with information about the page number, which is relatively rare in alphabetic lexicographic publications. Yet, owing to the limited number of entries (100 in the majority of books), this is an attainable and user-friendly approach thanks to which the user can conveniently and quickly find out if the volume discusses the term that they are interested in.

- An introduction in the form of a preamble or a foreword from the editor – This part is a source of information about the purpose of the lexicon, its target group, and thematic coverage. This is also where the author or editor elaborates on the specific features of the field of law that are the theme of the volume and the concept of the lexicon as a whole. It is also here that the user learns about the structure of the entries and their intended contents. If the information is not reserved for a separate listing, the introduction also includes information about the authors of the entries.

- References – This part is found in nearly all publications in the series. In some of them, it takes the form of a single list of references to literature on the topic. It happens that it is limited to major works (Bojanowski, Żukowski 2009). Often, there are also separate reference lists of legal acts and regulations. They are sometimes arranged by subject field or by type of publication, like textbooks, commentaries, etc. (e.g., Misztal-Konecka 2021).

- Information about the authors of individual entries – This is not a frequently seen element, but it is present in a few lexicons. Information sometimes includes a list of names with information about their home institutions, typically universities (see, e.g., Sykuna, Zajadło 2011; Szpor, Gryszczyńska

2016). In some cases, there is a description of what the author specialises in and what experience they have (e.g., Jońca 2022).

- A list of abbreviations – This is a component of very many volumes in the series (e.g., Misztal-Konecka 2021). It is typical for lexicographic and terminographic works to take various measures to save space and at the same time provide the information needed. Using abbreviations is particularly useful when one needs to refer to long and repetitive phrases, which is the case of names of legal acts (e.g., Bojanowski, Żukowski 2009), *inter alia*.

- List of entries and their authors. This is an infrequent component of the lexicons that provides quick access to information about who the authors of individual entries are. It is arranged alphabetically, which makes it a repetition of the list already presented in the table of contents. The authors' initials are further used at the end of each entry (e.g., Kociołek-Pęksa, Stępień 2013).

The back matter is not always developed. It typically offers indexes of entries or terms used in the lexicon. When other languages are involved, there may be indexes of entries or terms in foreign languages (e.g., Jońca 2022). Other types of index are subject indexes (e.g., Szpor, Gryszczyńska 2016) and personal indexes (e.g., Dębiński, Jońca 2016). Rarely, but it happens that the references are also given at the end of the lexicon (e.g., Dębiński, Jońca 2016).

4.2. Microstructure of the C.H. Beck's lexicons¹

The length of the entries (see Figure 3) is the first signal that the entries contain more than simply classical definitions by genus and difference ("A is B, that is C"). As the authors and editors of the volumes stress in the introductions, the purpose of the lexicons is to synthetically present information about the most important concepts and avoid opening discussions on contentious issues. Mainly limited to the students of law and law-related disciplines, the target group requires content to be tailored to its needs: professional and not simplified, on the one hand, but descriptive in form, which lets the novice become familiar with the area of law they are stepping into.

The length of entries, calculated as averages above, varies within each lexicon. The definitional part of the entries takes the form of scholarly articles, divided into a number of paragraphs, usually with an introductory

---

¹ Example entries from the C.H. Beck legal lexicon series can be found in Annex 1.

passage at the beginning and a summarising paragraph at the end. They are typically followed by reference lists with basic literature for further reading on the topic and the author's initials. This formula lets the editor and the publisher maintain a uniform structure as it does not impose very restrictive requirements on authors. Such requirements that could apply to the length of the entries and their constituent element might be difficult to follow in individual entries and might force the authors to include redundant details and cut information important in a particular case. The flexibility that the authors were allowed was also dictated by the subjectivity accompanying the compilation of the lexicons. In nearly all lexicons there is information that the lemmas were selected subjectively based on the authors' and editors' knowledge of the field and their opinion on what is a basic term worth enlisting as one of the entries.

The information in the definitional part of the entries is encyclopaedic in nature. Authors rarely decide to include short and concise definitions of terms, and if such a definition exists, it is supported with other details that extend the information about the term taking into account various aspects of its applicability.

The entries are not fully self-sustained. In many cases, they are extended onto other entries in the lexicon thanks to the use of a cross-reference system. This highlights the systemic nature of legal terminology and might help users reconstruct that system to become more familiar with it and understand its interdependencies better.

5. Other legal lexicons in Poland – the benchmark sample

The benchmark group for the study includes three lexicons by C.H. Beck that do not follow the editorial principles observed in the legal lexicon series, eight lexicons by other publishers specialising in legal publications: UNIMEX, ZAKAMYCZE, Wolters Kluwer Polska, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, one publication by a publishing house at a higher educational institution (Wyższa Szkoła Ekonomiii Administracji in Bytom) and one lexicon by a trade publishing house (Wędkarz Polski). None of the publishing houses had a number of legal lexicons comparable to those by C.H. Beck. Additionally, the structure and contents of these lexicographic works differ, and each case is further described in the order in which they are listed above in this paragraph.

Each of the three lexicons by C.H. Beck follows a different lexicographic model:

- *Leksykon obywatela* (Serafin, Szmulik 2008) is a work addressed to the general public. It arranges entries alphabetically within 21 chapters representing different thematic fields. Each theme has a different group of authors, who are listed in the front matter. Only front matter is developed with the already mentioned list of authors of each chapter, prologue, introduction, list of abbreviations, and references. The entries are of encyclopaedic character: relatively lengthy, presenting historical background and meaning in various aspects; etymological information is also included but not systematically. The entry ends with the author's initials. References to literature are given in the text.

- *Lexikon des polnischen Rechts* (Napierała, Plesiński 2013) is a lexicon of Polish law in German. Both the front matter and back matter are extended: the former includes a foreword, a list of abbreviations, and information about the authors, and the latter: subject index in German, a list of entries in Polish, and short biographies of editors and authors. The entries are alphabetically arranged and are relatively short. They usually include a classical definition, sometimes completed with supplementary information. There are a few entries per page. There are multiple cross-references to other entries in the lexicon, which lets the user reconstruct the relations between legal concepts. The microstructure strongly resembles that of legal dictionaries as encyclopaedic information is very limited.

- *Leksykon VAT* (Sokołowska-Strug 2014) is an alphabetic lexicon of 71 entries spread over 1836 pages. The front matter includes a list of abbreviations and an introduction. The backmatter comprises a conclusion section. An average entry there is 26 pages long. Each entry presents content in chapters and subchapters elaborating on different aspects of the concept in question in the area of value added taxation and resembling a monographic publication within a lexicographic work². Clearly, the definitional part goes far beyond classical definitions, but such are found in the lexicon as well.

---

² A similar extended entries that required to be supported with a list of contents can be found in inter-war encyclopaedias of law (Konic (1931), Zoll and Wasilkowski (1936, 1938, 1939)) The issue of monographic encyclopaedias of law in has been discussed by Author (2025).

In the majority of cases of legal lexicons offered by other publishing houses, the editorial principles, including the macrostructure and microstructure of the lexicons, seem to be kept in more than one volume published by them. Here is a review of a few example volumes. This review is not deemed to be complete, but is to serve as a benchmark for the lexicographic choices made in the legal lexicon series by C.H. Beck Publishing House.

The publications by the UNIMEX Publishing House do not have much in common with the lexicographic manner of presenting information. They are rather monographic publications that serve as commentaries to the contemporarily binding statutes (Okolski et al. 2005; Bartosiewicz and Kubacki 2004; Zubrzycki 2018a, 2018b; Modzelewski 2013). The publishing house has been preparing lexicons relating to taxation and invoicing since 1995. A lot of the publications have been updated multiple times, for instance, *Leksykon VAT* (Zubrzycki 2018), owing to the constant changes in law. The lexicons thus present a holistic view of the issues discussed in them. In this scope, they can be compared to monographic types of encyclopaedias of law, in particular those focussing on narrow areas of law (Author 2025: 204–205). Similarly, the lexicons present encyclopaedic information on a specific field of law and are addressed to experts in the field owing to the detailed description of the subject matter.

A comparison of *Leksykon VAT* by C.H. Beck (Sokołowska-Strug 2014) and that by UNIMEX (Zubrzycki 2018a, 2018b), two publications dealing with the same issue in an equally detailed manner and both addressed to experts in law, reveals differences in the approaches taken when compiling the works. Both publications offer an extensive presentation of topics, but only the former actually attempts to arrange entries in a lexicographic fashion, that is, alphabetically. As a result, the entries there are chapter-like, where chapters are arranged in alphabetic order.

The lexicon by the ZAKAMYCZE Publishing House (Szewc 2003) is the only legal lexicon with foreign language equivalents. It includes English, French, and German. The structure is clear and starts with a list of abbreviations; then there is an introduction where the editor also provides a short user's guide, an alphabetically arranged lexicon, and a reference list. The entries comprise relatively short definitions, often of the classical type (their length varies depending on the concept discussed), followed by the author's initials and foreign language equivalents. There are frequent cross-references to other entries in the definition section.

Jendrośka's lexicon (2012) published by Wolters Kluwer Polska is an example of a lexicographic work with clearly outlined elements and alphabetically arranged lemmas. The front matter includes a list of abbreviations and foreword, and the back matter, the references, and a thematic index. The reference section offers a comprehensive list of literature on the topic, while the thematic index is to help users find the term that they are interested in. The entries provide additional information about the type of definition (e.g., whether it is doctrinal, lawyer-made, or legal, that is, constructed by the lawmaker). Then the definition comes, usually a classical definition with limited encyclopaedic information. In turn, the entries are relatively short with multiple cross-references to other entries in the volume.

The publication by LexisNexis (Bator et al. 2006) is an example of a lexicon with alphabetically arranged entries within eight themes. As the authors inform in the foreword, the publication is an attempt to combine elements of a dictionary (the alphabetic arrangement and an attempt to standardise the entry content) with those of a textbook by thematically clustering concepts under basic issues. The book is addressed to students of law and administration. The front matter comprises a list of abbreviations and cited legal acts, and a foreword from the authors. The information about lemmas is presented in a traditional entry form typical of lexicographic publications. About one-to-two-page-long entries start with classical definitions and then develop usually subjectively selected specialist information. There are multiple cross-references to other entries in the volume in every entry. Each entry ends with the author's initials.

The last two publications in the analysis include a volume published by a publishing house at a higher school in Bytom (Czapka and Jochymczyk 2011) and one that was published by a trade publishing house (Radecki 2007).

Czapka and Jochymczyk wrote a lexicographic type of publication. The macrostructure includes an introduction to the front matter and an extensive back matter with a list of legal acts, an index of entries, and 16 annexes to various regulations of the Minister of Agriculture and Rural Development and of the Minister of Health. The authors inform in the introduction that the lexicon includes only those terms that have legal definitions, that is, they have been defined by the legislator in statutory provisions. The reference to the relevant statute is added in each entry. The lexicon is addressed to students and practitioners who wish to learn basic law quickly and effectively. The

entries provide users with concise definitions of a classical type that come from the relevant legal acts. Not much encyclopaedic information is added there.

The last lexicon is an example of a reference book for practitioners, that is, fishermen and anglers (Radecki 2007). Its structure is adjusted to the users and includes: the explanation of key abbreviations, introduction, alphabetically arranged entries, selected literature, and an annex with a legal statute and a ministerial regulation. As the author notes in the introduction, the entries provide not only definitions, but also practical information that is still legal in nature but departs from any contentious issues. Therefore, the microstructure is not uniform and the length of the entries varies depending on the issue discussed. Under each entry, there is a short note referring the user to other entries. This is a cross-reference system that has not been used in any other lexicon.

Findings and conclusions

This study set out to identify the distinctive editorial characteristics of C.H. Beck's legal lexicon series, assess their consistency across volumes, and determine how these lexicons differ from comparable publications by other Polish publishers.

The analysis of 42 lexicons reveals that C.H. Beck has developed a recognizable editorial model characterised by several consistent features. First, the series focusses predominantly on fundamental terminology within specific areas of law, typically comprising approximately 100 entries. Second, the macrostructure demonstrates remarkable consistency: nearly all volumes include extended front matter with comprehensive tables of contents listing all entries with page numbers, detailed introductions explaining scope and purpose, and organised reference lists. Third, the microstructure adopts an encyclopaedic approach where entries extend beyond classical definitions to provide synthesised information in scholarly article format, typically spanning between one and six pages. Fourth, the series explicitly targets students of law and related disciplines while maintaining professional-level content accessible to novices.

The findings demonstrate remarkable consistency despite variations in the entry count (65–400 entries) and volume length (146–752 pages). The model of “100 basic concepts” appears in 90% of volumes, while extended

front matter, encyclopaedic entries, and cross-reference systems feature consistently throughout the series. This consistency persists across different legal fields and publication years (2008–2025), suggesting deliberate editorial policy rather than coincidental similarity. However, flexibility in entry length and content detail allows individual authors to adapt the model to specific legal domains, preventing rigid uniformity while maintaining recognisable coherence.

The comparative analysis confirms that these characteristics distinguish C.H. Beck's series from other Polish legal lexicons. Publications by UNIMEX resemble monographic commentaries, rather than lexicographic works, addressing legal experts with highly detailed technical content. Lexicons by Jendrośka (2012) and ZAKAMYCZE (Szewc 2003) adopt more traditional dictionary-like structures with shorter, definition-focused entries. Even C.H. Beck's own publications outside the series, such as Napierała and Plesiński's German-language lexicon (2013), Serafin and Szmulik's citizen's lexicon (2008), and Sokołowska-Strug's lexicon on VAT (2014) follow different editorial principles with concise, dictionary-style entries.

These findings demonstrate that C.H. Beck has successfully established a coherent editorial model that positions its legal lexicons between legal dictionaries and comprehensive encyclopaedias. This model has remained relatively stable over fifteen years of publishing, creating a distinctive contribution to Polish legal terminography. The consistency of the approach across volumes, combined with the clear differentiation from other publishers' practices, confirms that the observed characteristics constitute a deliberate and sustained editorial strategy rather than coincidental similarities. The series thus represents a significant and identifiable segment within the Polish legal reference landscape, offering students and novice legal practitioners a specialised type of terminographic resource that balances scholarly depth with pedagogical accessibility.

This study contributes to the underexplored field of descriptive monolingual legal terminography. Together with recent research on legal encyclopaedias (Author 2025) and monolingual legal dictionaries (Author forthcoming), it advances understanding of how different reference work types function within this domain. As the analysis focusses exclusively on C.H. Beck's series, future research should systematically examine other publishers' approaches to legal lexicons, a topic only briefly addressed in the comparative section of this paper.

In conclusion, C.H. Beck's legal lexicon series represents a significant and identifiable contribution to Polish legal terminography. By establishing a consistent editorial model that balances scholarly depth with pedagogical accessibility, addresses specific rather than comprehensive coverage, and maintains professional standards while targeting novice users, the publisher has created a distinctive type of legal reference work. This model's fifteen-year persistence and continued expansion across legal fields suggests it has successfully identified and served a genuine need within Polish legal education. The series thus offers not only practical resources for law students, but also a case study in how commercial publishing can develop and sustain coherent terminographic approaches within specialised domains. As Polish legal education continues to evolve and digital resources increasingly supplement traditional reference works, the principles underlying C.H. Beck's model – selectivity, accessibility, consistency, and pedagogical orientation – remains relevant for future developments in legal terminography.

References

- Bajčić M. (2017): *New Insights into the Semantics of Legal Concepts and the Legal Dictionary*, Amsterdam–Philadelphia.
- Bergenholtz H., Nielsen S. (2002): *Terms in the Language of Culture-Dependent LSP Dictionaries*, "Lexicographica" 18, p. 5–18. DOI: <https://doi.org/10.1515/9783484604476.5>.
- Bergenholtz H., Tarp S. (1995): *Manual of Specialised Lexicography*, Amsterdam–Philadelphia.
- Bezuglova O., Kuznetsova A. (2016): *Tendencies of Legal Terms Representation in English and Russian Monolingual Terminological Dictionaries*, "Journal of Language and Literature" 7(3), p. 137–140.
- Chromá M. (2004): *Legal Translation and the Dictionary*, Tübingen.
- Cochran W.C. (1888): *Student's Law Lexicon*, Cincinnati.
- Cornell M. (2016): *Libraries in Poland*, Warsaw, <https://ksiegarnia.bn.org.pl/pdf/Libraries%20in%20Poland.pdf> (dostęp: 6 IV 2025).
- De Groot G.-R., van Laer C.J.P. (2005): *Bilingual and Multilingual Legal Dictionaries in the European Union: An Updated Bibliography*, "Legal Reference Services Quarterly" 30(3), p. 149–209. DOI: <https://doi.org/10.1080/0270319X.2011.601715>.
- De Groot G.-R., van Laer C.J.P. (2006): *The Dubious Quality of Legal Dictionaries*, "International Journal of Legal Information" 34(1), p. 65–86.
- De Groot G.-R., van Laer C.J.P. (2008): *The Quality of Legal Dictionaries: An Assessment. Maastricht Faculty of Law Working Paper 2008(6)*, Maastricht.
- Greenberg D. (2014): *The Challenges of Compiling a Legal Dictionary*, w: *Legal Lexicography: A Comparative Perspective*, red. M. Mac Aodha, London, p. 59–74. DOI: doi.org/10.4324/9781315592053.

- Hartmann R.R.K., James G. (2002): *Dictionary of Lexicography*, London–New York.
- Horák A., Rambousek A. (2018): *Lexicography and natural language processing*, w: *The Routledge Handbook of Lexicography*, red. P.A. Fuertes-Olivera, London–New York, p. 179–196.
- Konic H. (red.) (1931): *Encyklopedia podręczna prawa prywatnego*. Vol. 1, *Agent handlowy – księgi handlowe*, Warszawa.
- Landau S.I. (1984): *Dictionaries: The Art and Craft of Lexicography*, New York.
- Łukasik M. (2014): *Spójność w słowniku terminologicznym*, w: *Spójność tekstu specjalistycznego*, red. M. Kornacka, Warszawa, p. 69–79.
- Łukszyn J. (red.) (1998): *Tezaurus terminologii translatorycznej*, Warszawa.
- Łukszyn J. (red.) (2005): *Języki specjalistyczne. Słownik terminologii przedmiotowej*, Warszawa.
- Łukszyn J., Zmarzer W. (2006): *Teoretyczne podstawy terminologii*, Warszawa.
- Mattila H.E.S. (2016): *Legal Vocabulary*, w: *The Oxford Handbook of Language and Law*, red. P.M. Tiersma, L.M. Solan, Oxford–New York, p. 27–38.
- Michta T. (2022): *Systemy pojęć w terminologii i słowniku*, Białystok.
- Michta T., Mroczyńska K. (2022): *Towards a Dictionary of Legal English Collocations*, Siedlce.
- Nielsen S. (1994): *The Bilingual LSP Dictionary. Principles and Practice for Legal Language*, Tübingen.
- Nielsen S. (2010): *Legal Translation Dictionaries for Learners*, w: *New Trends in Lexicography: Ways of Registrating and Describing Lexis*, red. O. Karpova, F. Kartashkova, Newcastle upon Tyne, p. 221–232.
- Rzepkowska A. (2025): *One name, two genres: The curious case of Polish Encyclopaedias of Law*, "Lexikos" 35(2), p. 185–214. DOI:10.5788/35-2-2072.
- Rzepkowska A. (forthcoming): *Legal-System Dependence of Legal Dictionaries. A Comparative Analysis of Selected Polish, English and American Legal Monolingual Dictionaries*, "Academic Journal of Modern Philology" (the manuscript has been accepted for publication in the volume for 2026).
- Šarčević S. (1988): *Bilingual and Multilingual Legal Dictionaries: New Standards for the Future*, "Revue générale de droit" 19(4), p. 961–978. DOI: <https://doi.org/10.7202/1058506ar>.
- Šarčević S. (1989): *Conceptual Dictionaries for Translation in the Field of Law*, "International Journal of Lexicography" 2(4), p. 277–293. DOI: <https://doi.org/10.1093/ijl/2.4.277>.
- Szemińska W. (2011): *Translating Law into a Dictionary. A Terminographic Model*, "Research in Language" 9(1), p. 177–186. DOI: <https://doi.org/10.2478/v10015-011-0012-2>.
- Szemińska W. (2014): *Translating Law into Dictionaries, or Why One Dictionary Is Not Enough*, w: *Languages for Special Purposes in a Multilingual Transcultural World. Proceedings of the 19th European Symposium on Languages for Special Purposes, 8–10 July 2013*, red. G. Budin, V. Lušicky, Vienna, p. 118–125.
- Tarp S. (2018): *The concept of dictionary*, w: *The Routledge Handbook of Lexicography*, red. P.A. Fuertes-Olivera, London–New York, p. 237–249.

Varantola K. (1998): *Translators and their Use of Dictionaries. User needs and user habits, w: Using Dictionaries. Studies of Dictionary Language learners and Translators*, red. B.T.S. Atkins, Tübingen, p. 179–192.

Varantola K. (2002): *Use and usability of dictionaries: Common sense and context sensibility?*, w: *Lexicography and Natural Language Processing. A Festschrift in Honour of B.T.S. Atkins*, red. M.-H. Corréard, Euralex, p. 30–44.

Wharton J.J.S. (1847): *The Law Lexicon, or Dictionary of Jurisprudence: Explaining All the Technical Words and Phrases Employed in the Several Departments of English Law, Including Also the Various Legal Terms Used in Commercial Transactions, Together with an Explanatory as Well as Literal Translation of the Latin Maxims Contained in the Writings of the Ancient and Modern Commentators*, Harrisburg.

Zoll F., Wasilkowski J. (red.) (1936): *Encyklopedia podręczna prawa prywatnego. Vol. 2, F–K*, Warszawa.

Zoll F., Wasilkowski J. (red.) (1938): *Encyklopedia podręczna prawa prywatnego. Vol. 3, L–P*, Warszawa.

Zoll F., Wasilkowski J. (red.) (1939): *Encyklopedia podręczna prawa prywatnego. Vol. 4, P–Ż*, Warszawa.

References for the study (publications by C.H. Beck):

Antonów R., Kozerska E., Kundera E., Machaj Ł., Maciejewski M., Marszał M., Sadowski M., Scheffler T. (2020): *Leksykon myślicieli politycznych i prawnych*, Warszawa.

Bagińska E. (red.) (2011): *Leksykon prawa cywilnego – część ogólna: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Balcerzak M., Sykuna S. (red.) (2010): *Leksykon ochrony praw człowieka: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Barczewski M., Kowalska E. (red.) (2019): *Leksykon prawa własności intelektualnej: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Bartnik M. (red.) (2013): *Leksykon polskiej procedury karnej: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Bartnik M., Jasińska J. (2020): *Leksykon prawa rodzinnego i opiekuńczego: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Bartnik M., Jasińska-Rudzka J. (red.) (2025): *Leksykon prawa spadkowego: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Bąkowski T., Żukowski K. (red.) (2016): *Leksykon prawa administracyjnego materialnego: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Bojanowski E., Żukowski K. (red.) (2009): *Leksykon prawa administracyjnego: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Ciechanowicz-McLean J. (red.) (2009): *Leksykon ochrony środowiska*, Warszawa.

Cieślak W., Woźniewski K. (red.) (2012): *Leksykon prawa karnego procesowego: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Daniluk P. (red.) (2018): *Leksykon prawa karnego – część ogólna: 100 podstawowych pojęć*, wyd. 2, Warszawa.

Dębiński A., Jońca M. (2016): *Leksykon tradycji rzymskiego prawa prywatnego: podstawowe pojęcia*, Warszawa.

Drwiłło A., Maślak D. (red.) (2015): *Leksykon prawa finansowego: 100 podstawowych pojęć*, wyd. 2, Warszawa.

Gliniecki B. (red.) (2021): *Leksykon prawa spółek: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Gliniecki B. (red.) (2021): *Leksykon spółek handlowych: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Górski A. (red.) (2012): *Leksykon prawa medycznego: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Jońca M. (red.) (2022): *Leksykon rzymskiego prawa karnego: podstawowe pojęcia*, Warszawa.

Kociołek-Pęksa A., Stępień M. (red.) (2013): *Leksykon socjologii prawa*, Warszawa.

Krasuski A. (red.) (2021): *Leksykon prawa nowych technologii: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Kuć M. (2015): *Leksykon kryminologii: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Leciak M. (red.) (2017): *Leksykon prawa sportowego: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Maciejewski T. (red.) (2010): *Leksykon historii prawa i ustroju: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Mezglewski A. (red.) (2014): *Leksykon prawa wyznaniowego: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Misztal-Konecka J. (2021): *Leksykon cywilnego postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego: podstawowe pojęcia*, Warszawa.

Misztal-Konecka J. (red.) (2021): *Leksykon prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego: podstawowe pojęcia*, Warszawa.

Napierała K., Plesiński W. (red.) (2013): *Lexikon des polnischen Rechts*, Warszawa.

Powałowski A. (red.) (2010): *Leksykon prawa konkurencji: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Powałowski A. (red.) (2010): *Leksykon prawa ochrony konsumentów: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Powałowski A. (red.) (2014): *Leksykon prawa zamówień publicznych: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Powałowski A. (red.) (2015): *Leksykon prawa gospodarczego publicznego: 100 podstawowych pojęć*, wyd. 3, Warszawa.

Przeszło E., Powałowski A. (red.) (2022): *Leksykon prawa zamówień publicznych. Podstawowe pojęcia*, Warszawa.

Przyborowska-Klimczak A., Pyć D. (red.) (2012): *Leksykon prawa międzynarodowego publicznego: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

Pyć D., Zużewicz-Wiewiórowska I. (red.) (2020): *Leksykon prawa morskiego: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

- Pyter M., Balicka A. (2014): *Leksykon prawa oświatowego i prawa o szkolnictwie wyższym: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.
- Serafin S., Szmulik B. (red.) (2008): *Leksykon obywatela*, Warszawa.
- Skuczyński P., Sykuna S. (2013): *Leksykon etyki prawniczej*, Warszawa.
- Sokołowska-Strug E. (red.) (2014): *Leksykon VAT*, Warszawa.
- Stelina J. (red.) (2011): *Leksykon prawa pracy: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.
- Sykuna S., Zajadło J. (red.) (2011): *Leksykon prawa i protokołu dyplomatycznego: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.
- Szmyt A. (red.) (2016): *Leksykon prawa konstytucyjnego: 100 podstawowych pojęć*, wyd. 2, Warszawa.
- Szpor G., Gryczyńska A. (red.) (2016): *Leksykon tajemnic*, Warszawa.
- Włodkowski O. (2020): *Leksykon prawa karnego skarbowego: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.
- Wypych-Żywicka A. (red.) (2016): *Leksykon prawa ubezpieczeń społecznych: 100 podstawowych pojęć*, wyd. 2, Warszawa.
- Zeidler K. (red.) (2010): *Leksykon prawa ochrony zabytków: 100 podstawowych pojęć*, Warszawa.

References for the study (lexicons by other publishers)

- Bartosiewicz, A., Kubacki R. (2004): *Leksykon prawa skarbowego*, Wrocław.
- Bator, A., Gromski W., Kozak A., Kaźmierczyk S., Pulka Z. (2006): *Wprowadzenie do nauk prawnych. Leksykon tematyczny*. Warszawa.
- Czapka, M., Jochymczyk A. (2011): *Leksykon podstawowych pojęć z zakresu prawa żywnościowego*, Bytom.
- Jendrośka J. (red.) (2012): *Leksykon prawa ochrony środowiska*, Warszawa.
- Modzelewski Z. (red.) (2013): *Leksykon fakturowania*, Wrocław.
- Okolski, J., Jacyszyn J., Marszałkowska-Krześ E., Krześ S. (2005): *Leksykon kodeksu spółek handlowych*, Wrocław.
- Radecki W. (2007): *Leksykon prawa rybackiego, wodnego i ochrony przyrody – dla wędkarzy i rybaków*, Wrocław.
- Szewc, A. (red.) (2003): *Leksykon własności przemysłowej i intelektualnej*, Kraków.
- Zubrzycki J. (2018): *Leksykon VAT*, vol. 1, Wrocław.
- Zubrzycki J. (2018) *Leksykon VAT*, vol. 2, Wrocław.

Annex

Example entries from the C.H. Beck legal lexicon series

Example 1.

The entry *Abolicja* (Cieślak, Woźniewski 2012: 1–3)³.

ABOLICJA

Abolicja (łac. *abolitio*, fr. *abolition* – umorzenie, usunięcie) tradycyjnie w nauce prawa karnego określana jest jako zbiorowe lub indywidualne z mocy aktu łaski darowanie kary przed jej orzeczeniem (W. Makowski (red.), Encyklopedia podręczna prawa karnego, s. 4). Zastosowanie abolicji w praktyce oznacza zatem zakaz ścigania przed skazaniem za dany czyn (J. Warylewski, Prawo karne, s. 501). Abolicja, obok → przedawnienia, → amnestii, → ułaskawienia czy → immunitetów należy do grupy instytucji związanych z zaniechaniem albo ograniczeniem reakcji karnej.

Abolicja prowadzi do oportunistycznego procesu karnego, odmowy wszczęcia bądź zaniechania kontynuowania wcześniej wszczętego procesu karnego w sprawie przeciwko osobie, której dotyczy. Jest negatywną → przesłanką procesową, o charakterze „mieszanym” – mimo iż wyrasta z prawa karnego materialnego, to funkcjonuje tak jak typowe instytucje prawa karnego procesowego (S. Steinborn, Przesłanki procesowe, s. 150–151). Należy podkreślić, że zastosowanie abolicji jest możliwe wyłącznie do czasu uprawnomocnienia się wyroku skazującego, dotyczy zatem następujących etapów: brak postępowania karnego (zastosowanie abolicji będzie skutkowało odmową jego wszczęcia), postępowanie przygotowawcze, postępowanie sądowe, a także okres do uprawnomocnienia się wyroku (zastosowanie abolicji będzie skutkowało umorzeniem postępowania). Słusznie podkreśla się, że zastosowanie abolicji jest korzystniejsze dla sprawcy od zastosowania amnestii, gdyż prowadzi ono do uniknięcia wydania wyroku skazującego (P. Rogoziński, Instytucja ułaskawienia, s. 92). Orzekanie, pomimo istnienia okoliczności wyłączającej postępowanie w postaci abolicji, stanowi → bezwzględną przyczynę odwoławczą. Warto także wskazać, że objęcie przez polskie prawo abolicją przestępstwa, którego dotyczy europejski nakaz aresztowania, stanowi obligatoryjną przesłankę odmowy jego wykonania (S. Steinborn, Komentarz, s. 925).

Zastosowanie abolicji, co do zasady, opiera się na regułach nieodwołalności oraz niemożności zrzeczenia się. Zasada nieodwołalności abolicji oznacza, że nie może być stosowana warunkowo, zaś niemożność zrzeczenia się abolicji polega na braku możliwości odmowy skorzystania z jej dobrodziejstw przez skazanego (P. Rogoziński, Instytucja ułaskawienia, s. 93). Jednakże wyjątkowo ustawy abolicyjne dopuszczają sprzeciw podejrzanego wobec skorzystania z dobrodziejstwa abolicji, co umożliwia osobie niesłusznie oskarżonej uzyskanie wyroku niewinniającego (J. Warylewski, Prawo karne, s. 501).

Literatura:

- J. Grajewski (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. 2, Warszawa 2010;
W. Makowski (red.), Encyklopedia podręczna prawa karnego, t. 1, Warszawa 1931;
P. Rogoziński, Instytucja ułaskawienia w prawie polskim, Warszawa 2009;
S. Steinborn, Przesłanki procesowe, [w:] Prawo karne procesowe, część ogólna, t. 1, Grajewski (red.), Warszawa 2009;
J. Warylewski, Prawo karne. Część ogólna, Warszawa 2009.

[T.S.]

---

³ All entries have been rewritten from the original, maintaining the topological characteristics of the original.

Example 2.

The entry *Augustyn* (Antonów et al. 2020: 4–5).

AUGUSTYN Aureliusz, św. (354–430)

Ojciec i doktor Kościoła, twórca chrześcijańskiej teologii politycznej. Urodził się w Tagaście (dziś Algieria) jako syn obywatela rzymskiego, poganina *Patriciusa* i chrześcijanki *Moniki* (została później kanonizowana). Otrzymał staranne wykształcenie. Wyjazd m.in. w Rzymie retoryki. W 386 r. pod wpływem biskupa Mediolanu *Ambrozego* nawrócił się i w rok później przyjął chrzest. W 396 r. został biskupem Hippony (dziś Algieria). Zmarł w Hipponie podczas jej oblężenia przez Wandalów. Ważniejsze prace: *Contra Academicos* (386); *De libero arbitrio* (388); *De doctrina christiana* (396); *Confessiones* (397) oraz fundamentalny traktat historyozoficzny *De civitate Dei* (413–426).

A. uważał, że filozofia powinna służyć wierze, bez związku z wiarą traci wartość. Ponieważ do Pisma Świętego najbardziej zbliżała się filozofia platońska, to jej przekazał największe znaczenie. Według *A.* prawdziwa filozofia musi być zgodna z prawdziwą religią (tj. chrześcijaństwem), ponieważ filozofia i wiedza wynikają z wiary nadającej im ostateczną najwyższą wartość. Filozofia *A.* odznaczała się pesymizmem (był świadkiem złupienia Rzymu przez Gotów), odrzucała racjonalizm, a opierała się na intuicji i iluminizmie (wierze w objawienie).

Dla *A.* państwo jest tworem naturalnym wynikającym ze społecznej natury człowieka. *A.* przetworzył platoński dualizm świata idei i świata rzeczy w istocie zmysłowej w koncepcję dwóch państw: bożego (*civitas Dei*) i ziemskiego (*civitas terrena*), które znajdują się w stanie walki. Państwo Boże to niewidzialny Kościół na czele z Chrystusem i to do niego należeć będzie zbawieni. Władza świecka jest podrzędna wobec duchownej. W idealnym państwie Bożym porządku są doskonałe, ponieważ odzwierciedlają dobro. Natomiast w każdym realnym państwie ziemskim panuje zło, ponieważ żyje w nim tylko garstka obywateli *civitas Dei*, ogromna reszta to grzesznicy. Celem państwa zatem jest represja wobec grzeszników oraz zapewnienie pokoju i bezpieczeństwa. *A.* uważał, że niewolnictwo jako kara za grzechy jest instytucją naturalną i sprawiedliwą. *A.* twierdził, że Opatrzność Boża zapisała naturalne prawo w „duszy rozumnej”, dlatego nikt nie może się zasłaniać nieznajomością prawa naturalnego. Nie dopuszczał do zasadniczej sprzeczności pomiędzy prawem a moralnością. Prawo od moralności odróżnia jego przymusowość. Celem prawa nie jest dobre uczynić, lecz uniknięcie lub wyrównanie nadużycia. Prawo ma zabezpieczać pokój i porządek w trzech dziedzinach stosunków międzyludzkich: rodzinnej (*iux domesticis*), państwowej (*iux civilis*) i międzynarodowej (*iux terreni*). *A.* dokonał za stołkami podziału prawa na: prawo wieczne (*lex aeterna*), prawo naturalne (*lex naturalis*) i prawo stanowione (*lex temporalis*).

Myśl *A.* wpłynęła w istotny sposób na średniowieczne koncepcje papieskiego uniwersalizmu, a w okresie reformacji dała teoretyczny podwaliny koncepcji politycznych *M. Lutra* i *J. Kalwina*.

[M.S.]

Example 3.

The entry *administracja publiczna* (Bojanowski, Żukowski 2009: 1–11).

ADMINISTRACJA PUBLICZNA

jedno z podstawowych pojęć → nauki prawa administracyjnego (także → nauki administracji), dla której zjawisko społeczne, zwane administracją publiczną, jest przedmiotem badań naukowych). Odnowienie się do pojęcia administracji publicznej może wyrażać czyż cel, przedmiot i zakres regulacji prawnej określanej terminem → prawo administracyjne. Jednocześnie zaś w przyjętym w nauce stanowiskach odnosi się prawo to organizację i działalność, oraz że względem → sytuacji pełni owa administracja w kształtowaniu – sytuacji administracyjnoprawnej jednostki i tzw. podmiotów zbiorowego, np. przedsiębiorstwa, stowarzyszenia itd.) w państwie, pojęcie administrowania i analizy stanowi punkt wyjścia do definiowania prawa administracyjnego. Jednakże przyjmowane jest też pierwsze za tym idzie – prezentowanych w podręcznikach poświęconych tej gałęzi prawa (por. Wykaz literatury podstawowej).

Termin „administracja” pochodzi od łacińskiego *ad ministrare* (służyć, stąd np. polski wyraz: minister). które po dodaniu przedrostka *ad* (ku, do) tłumaczyć można jako systematycznie prowadzoną działalność polegającą na wykonywaniu służby woli określonej rzecz innych osób. Współczesne termin ten, przejęty przez nieomal wszystkie nowożytnie języki woli określić tego użycie zarówno znaczeniem czynnościowym (przedmiotowe, funkcjonalne) obejmujące działalność administracyjną (administrowanie), jak i znaczeniem podmiotowym (strukturalnym), czyli ogół podmiotów (administratorów) prowadzących ową działalność w administratorach (tzn. o administracji) można mówić obecnie, gdy ma się do czynienia z działalnością prowadzoną przez urzędy i organy na ich rzecz (działalność służebną, usługową), która podejmowana jest na podstawie stosunku podporządkowania działalności wykonawczej. W tym znaczeniu słowo „administracja” ma charakter uniwersalny, umożliwiając zastosowanie go do opisu każdego działań sprawisk społecznych, spełniających wymienione kryteria. We współczesnym zasobie językowym występuje również inne słowo na termin „administracja” – ma znaczenie znacznie węższe i porównywalne jednakże w zastosowaniu przez użycie tzw. jednolitych i wyspecjalizowanych kategorii podmiotów i działań administracyjnych, np. rządzenie (ustalanie celów, kierunków), zasad administrowania, czy zarządzanie administrowanie majątkiem i procesami gospodarczymi), kierownictwo i rozkazywanie (np. w wojsku), sterowanie, decydowanie, jak również kierunkowanie (także → koordynacja – kontrola i → nadzór administracyjny), które są wyrazem własciana w celu wykonania posób, metody i formy prowadzenia przez administrację działań administracyjnej.

Zawodowo społeczny zwane „administracją”, związane jest z *funkcjonowaniem zorganizowanych zespołów ludzkich (instytucji)*, nastawionych na realizację określonych celów (zadań). Każda instytucja ma swoją „administrację wewnętrzną” składająca się z wyodrębnionych pod względem strukturalnym i funkcjonalnych podmiotów (stanowisk), które niektóre z nich pełnią funkcje organów instytucji, które wyposażone są w kompetencje do prowadzenia działalności administracyjnej polegającej na tworzeniu warunków niezbędnych dla realizacji celów danej instytucji (np. administracja Sejmu, Banku Narodowego), zaś administracja spółdzielni itd.).

W instytucjach prywatnych taka administracja nosi przeto „administrować prywatną” działaniem i ma charakter i na rzecz właściciela owej instytucji oraz jej użytkowników, i ma ona charakter administracji niepublicznej (np. administracji niepublicznego zakładu leczniczego lub uczelni niepublicznej).

W instytucji, jaką jest państwo, demokratyczne państwo – administrację wewnętrzną tego państwa określa się mianem – administracji publicznej, jest ona niezbędnym organizacyjnym elementem każdego państwa, celem jej istnienia jest bowiem tworzenie - na podstawie obowiązujących regulacji prawnych – warunków do sprawnego funkcjonowania całego organizmu państwowego, oraz stanu, dzięki, któremu tworca służba bezpieczeństwa naciąga się na organizowaniu i kierowaniu życiem publicznym w państwie o demokratycznym ustroju, administracja państwi, jej geneze, ewolucji i modkach narodowych por. np. *T. Maciejewski, Historia... J. Maciejewski, Historia, także modele → passim*).

Przymiotnik „publiczna” związany z terminem „administracja” podkreśla ma za administracją funkcją, pełnią w państwie – po pierwsze – działa *pro publico bono*, realizując powierzone jej zadania

uzgodnione i dla dobra wspólnego rzeczy → interesu publicznego i dla dobra wspólnego społeczeństwa z jednoczesnym poświęceniem interesów indywidualnych poszczególnych obywateli (jednostek), a po drugie - we współczesnych państwach demokratycznych, obiektem głównych organów władzy państwowej kim jest państwo i działające w jego imieniu podmioty (organy) administracji państwowej, funkcjonuje także, tworzone przez to państwo w drodze ustawowe oddzielne zakorzenione podmioty → samego jednostki → samorządu terytorialnego), które realizują powierzone im zadania administracji publicznej bowiem kolekcje w imieniu, na rzecz i na rachunek wspólnot samorządowych (choć pod → kontrolą i → nadzorem państwa), ich samorządność (lokalność, odrębność) tzn. dualizm administracji publicznej).

W Rzeczypospolitej Polskiej – jako demokratycznym państwie prawnym – administracja publiczna jest tworzona i funkcjonuje na podstawie obowiązujących przepisów prawa; jej → ustrój określony jest zgodnie z konstytucyjnymi zasadami ustroju państwa, uwzględniając również inne wartości i czynniki (np. kulturowe, ekonomiczne, geograficzne, społeczne, polityczne, mające wpływ na organizację i działalność administracji publicznej oraz jej funkcja (por. np. → Lewicki...)).

Pojęcie administracji publicznej nie ma definicji legalnej, choć użytek terminu używają różne akty normatywne - por. np. art. 63 Konstytucji RP, gdzie mowa jest o „zadaniach administracji publicznej” (i także np. art. 184 Konstytucji RP czy art. 1 § 1 UstrSądAdmin oraz art. 1 PostAdmU, zgodnie z którymi organów sądów administracyjnych objęto, kontrolę działalności administracji publicznej”). Niektórzy jednak termin „administracja publiczna” łączony jest z terminem „organ”, tworząc pojęcie – organu administracji publicznej (por. np. art. 5 § 1 pkt 3 KPa). W konsekwencji można uznać, że administracja publicznej jest pojęciem doktrynalnym.

Odpowiedź na pytanie: czym w istocie jest administracja publiczna, nie jest prosta – trudno jest bowiem jej działalności. Stąd też w naukach administracyjnych przyjmuje się, że pojęcie administracji publicznej ma charakter „zbiorczy” i można je badać i analizować – w zależności od przyjętych kryteriów i założeń metodologicznych – z różnych punktów widzenia, biorąc pod uwagę i akcentując poszczególne elementy składające się na jego treść.

Postrzeganie w nauce (szczególnie prawa administracyjnego) próby zdefiniowania pojęcia administracji obejmują błogą się ulegały zmianom od różnego rodzaju czynników społeczno-prawnych, politycznych tzn. ujęć negatywnych (np. nawiązujących do idei tzw. działu trzy publicznej zrodzona państwa, która nie jest ani prawodawstwem, ani sądownictwem, próby pozytywnego określenia istoty administracji publicznej w polskiej nauce określano, np. odrębnie:

pojęcie administracji publicznej opisywane jest za pomocą ich cech charakterystycznych, które *właściwa sprawę* (por. → J. Jagielski, Prawo..., s. 79 i n.; E. Ochendowski, [por. J. Jagielski, Prawo..., s. 24 i n.; J. Zimmerman, Prawo... analizowana jest w różnych aspektach: organizacyjnym, politycznym, prawnym, por. np. Zarys..., t. I i n.; I. Boć, [w:] A. Błaś, I. Boć, J. Jeżewski, Zarys..., s. 7 i n.), rozpatrując są postrzegane w ujęciu socjologicznym (jako fenomen), nifego w ujęciu ekonomicznym (jako działalność administracyjną) i w ujęciu ergologicznym (jako zagadnienie wykonywanies pracy administracji mają związek pomieszenia i urzędzeń biurowych, a także w ujęciu przedmiotowo (jako ogół podmiotów w wydarzeniach funkcje administracyjne w państwie) i w ujęciu przedmiotowym (jako szczególnych podmiotów). Wskazując się jednak jednoliczne, owych podmiotów oznacza również, że pojęcie administracji publicznej, składających się z konstytutywnych elementów – właśnie co do zjawiska, a ich rozdzielenie i prezentacja nie odpowiada pojęci w jakiejś na ich stan rzeczywi-danii badawczymi (por. np. W. Dawidowicz, Wstęp do..., s. 12 i n.).

Na pojęcie polskiej administracji publicznej w znaczeniu przedmiotowym (strukturalnym) składa się w ogóle (system) podmiotów, czyli wyodrębnionych w strukturze organizacyjnej państwa instytucji (jednostek organizacyjnych, stanowisk pracy), które → Buczek... – określa się terminem: podmioty administrujące (występuje odrębnie należące: podmioty administracji rządowej i podmioty administracji samorządowej oraz inne podmioty administrujące. Pod mianem administracji publicznej są instytucje, które zostały umocowane w celu wykonywania funkcji administracyjnych państwa (tzw. aparat administracyjny państwa) – należą do nich następujące kategorie (typów) podmiotów oraz jednostek samorządowych (samorząd – organizacji administracji publicznej) i ich → urzędy administracyjne (np. ministra → ministerstwa wody; urząd gminy); jednostki → samorządu terytorialnego, → samorządy

zawodowe, publiczne (państwowe i samorządowe) → zakłady administracyjne o bloku państwowe i samorządowe agencje, fundusze celowe, przedsiębiorstwa użyteczności publicznej oraz spółki i fundacje prawa publicznego. Wymienione typy podmiotów administracji publicznej różnią się między sobą konstytucją prawa, kompetencjami, ogólnym obszarem i → zakresem działania oraz realizowanymi w rzez tego podmiota. Kompetencjami, które tworzą ono jednak - dzięki wspótom organizacyjnym łączącym poszczególne podmioty (w postaci odpodporządkowania hierarchicznego czy funkcjonalnego) – system organizacyjny administracji publicznej w RP. Najważna do innych podmiotów administracji publicznych zalicza się także instytucje, które – nie należąc do aparatu administracyjnego – wykonują w organizacji publicznej (rozumianej przetomkowo), np. wyznaniowe, przedsiębiorstwa prywatne, a nawet osoby fizyczne (por. → prywatyzacja zadań publicznych).

Do podmiotów państwowych, którym powierzono realizację władzy wykonawczej w Polsce, zaliczone należy: Prezydenta RP, Rzematy kontroli najw., Najwyższa Izba Kontroli w; w literaturze podmioty te zaliczane są również do systemu administracji rządowej (por. np. *I. Boć, [w:] A. Błaś, I. Boć, J. Jeżewski, Administracja publiczna*, s. 45) oraz podmioty administracji samorządowej.

W skład podmiotów administracji państwowej wchodzą organy administracji rządowej (zwane można poddzielić – podporządkowane bezpośrednio Sejmowi, np. KRRTTV, PIE GiO; zwane też organy terenowe administracji rządowej wyróżnić należy: organy szczebla centralnego, które już nie twarzą organy wyższej instancji Ministrów, która kieruje administracja rządową (por. art. 146 ust. 3 Konstytucji RP), Prezesa RM i ministrów oraz tzw. organy centralne (podporządkowane organowi naczelnemu (np. Prezes GUS, Główny Inspektor Sanitarny itd.). Na obszarach państwi podziałzie terenowego administracja rządowej ogólnie), oraz terenowe organy administracji (jednostkami) specjali wojewódzki (np. kurator oświaty) i powiatowe (szej (np. powiatowi organi nadzoru budowlanego) administracji gęstpolownej (por → zespolone administracji), oraz terenowe organy urzędu morskiego, naczelniczospołbuch (np. dyrektorów urzędów morskich, naczenni urzędu skarbowego). W skład organizacji państwowej w wchodzą niezależne – nadzorowane administracyjnie ogany rządowe – państwowe zakłady administracyjne państwowe agencje, fundusze i przedsiębiorstwa użyteczności publicznej czy spółki państwowe, przedsiębiorstwa usług w RP oraz jednostki Skarbu Państwa (np. Telekomunikacja Polska SA). Drugą grupę podmiotów administracji publicznej, którym powierzono realizację władzy wykonaw-

czej w RP, są podmioty samorządowe. Należą do nich jednostki powszechnego → samorządu terytorialnego (gminne → powiaty → województwo) oraz organy-gencje w gminach → samorządu specjalnego, tworzone w RP w postaci → samorządów zawodowych i również gospodarczych, np. Polska Izba Architektów, pieczęć większość tzw. samorządowych organiza-cje gospodarze funkcjonujące w Polsce ma charakter dobrowolnych zrzeszeń i stowarzyszeń, a inne formy samorządu specjalnego, niewymienione na kole odwoływać – Polscy występują). Podmioty samorządowe stanowią formę → decentralizacji administracji pozarządowej, a przebltciem ich przez ministra państwową realizowaną – przede wszystkim → za pomocą swoich organów (np. Obywatej Rady Adwokackiej), samorządów edukowanych organizującej i → samorządu terytorialnego, por. ustawy samorządowe oraz art. 5 § 2 pkt 6 KPA). Samorząd wykonywane są również zadania administracyjne przez gminne, powiatowe i wojewódzkie zakłady administracyjne, agencje, fundusze i przedsiębiorstwa komunalne, organy związków komunalnych, a w gminach – również przez urzędy i spółki komunalne pomocniczych (np. sołectwa).

W ujęciu przedmiotowym (funkcjonalnym) pojęcie administracji publicznej oznacza działalność powiązaną to administrowaniu, czyli na organizatorskim i kierowniczym wykonywaniu przez podmioty administracyjne społeczeństwo; działalności polegać na realizacji przedmiotu publicznego, zgodnie z obowiązującymi prawa stanowień, w celu podstawie obowiązujących tym podmiotom zadań i kompetencji, wykonywana → formami działania i procedurach prawnych, ma je na celu realizacji przedmiotu prawnego społeczeństwa oraz służąc porzęd-ku, spokojnemu współżyciu oraz i katalogowaniu powszechnie uznanymi w języku prawnym tym podmiotom to działalność.

Działalność podmiotów administrujących jest niezyskanie równorodna. Wyodrębnić w niej można tzw. *zewnątrzną sferę działania* realizacyjne tzw. struktur organizacyjnych administracji (normowana

przepisami → prawa administracyjnego publicznego → zasadniczą dla administracji publicznej – tzw. zewnętrzną sferę działania (także administracyjnego) objętością administracji wobec jednostek (która regulowana jest przede wszystkim normami → prawa → prawa procesowego → administracyjnego, materialnego → procedurze go). Działalność zewnętrzna – w ujęciu modelowym wiązana z użytecznymi sytuacją prawną jednostki w państwie w wyniku poddawanie następujących środków – podstawowych – prawa czynności operacji w świetle; → prawne prawa wykonywania operacji; → stosowania prawa administracyjnego; kontrola, → przestrzegania prawa (np. kontroli stanu np. podatstwa → szynowe materiałowo-technicznych (np. w formie wydania → zaświadczenia, wydanie czynności z zakresu → ewidencji (publicznych: informacji), należy Do wymienić składowych czynników planistycznych). Funkcje administracyjne przechodzą się w państwie na poziomie norm prawa cywilnego (np. w wyniku zawarcia umowy mającej na celu wykonanie zadań publicznych) oraz – w wyjątkowym konanie zadań publicznych (np. zakończenie podstawie norm prawa karnego (np. nałożenie grzywny w formie → mandatu, a taktyczne wykroczenie). Wymienić czynności podmiotów administracyjnych oraz formy ich realizacji mają następnym charakter władczy (jednostronny, jednostronne wkroczenie) bądź niewładczy i organizatorski. Następnie jednoczący działalności administracji publicznej można również deimonice, klasyfikowac i oceniać z punktu widzenia ich celów, mówi się wówczas o funkcjach (por. → prawo dobrej administracji) czy inteligentnej (por. *J. Boć, [w:] A. Błaś, I. Boć, J. Jeżewski, Administracja publiczna, s. 360 i n.*), z. Przy każdego na cele i funkcje administracji publicznej wyróżnia się: np. administracyjny kategorię polityczną (wpływa), infrastruktura (władztwy administracje), operowska, zawiadywne), → reglamentacją zarządzająca. Natomiast z punktu widzenia działalności życia publicznego objętych działalnością administracyjną wymaga następujące np. administrację: szkarbową, ochrony zdrowia, ochrony, bezpieczeństwa i porządku publicznego m.in., w zakresie kształtowania stosunków międzynarodowych można mówić o administracji międzynarodowej o regionalnej i lokalnej (por. np. *I. Jeżewski, UR*).

Literatura:

- A. Błaś, I. Boć, J. Jeżewski, Administracja publiczna, J. Boć (red.), Wrocław 2003.*
- J. Barkałwicz, Określenie administracji i prawa administracyjnego, [w:] System prawa administracyjnego, t. I, J. Starościak (red.), Ossolineum 1977.*
- J. Jeżewski, Podmioty administracji publicznej a prawny status ustrojowe, [w:] Podmioty administracji publicznej i prawne formy ich działania. Studia i Materiały, J. Łyjakosz (red.), Polskie Forum Eugeniusza Ochendowskiego, Toruń 2005.*
- W. Dawidowicz, Wstęp do nauk administracyjnych, Warszawa 1974.*
- J. Galdol, Współczesne modele administracji publicznej, Warszawa 1993.*
- H. Izdebski, Historia administracji, Warszawa 1997.*
- H. Izdebski, M. Kulesza, Administracja publiczna, Zagadnienia ogólne, wyd. 3, Warszawa 2004.*
- J. Jagielski, W sprawie trzeciej kategorii „administracja rządowa niezespólna ze sobą administracja wojewódzka”, [w:] Nowe problemy badawcze w teorii prawa administracyjnego, prawa i Międzynarodowa konferencja Katedr Prawa, Złocieniec, Gniezno 2-4 czerwca 2002, J. Łukasiewicz (red.), Rzeszów 2002.*
- J. Jagielski, M. Wierzbowski, Kierunki modeli wykonywana przez administrację – kilka spostrzeżeń na tle form działań publicznych, [w:] Podmioty administracji publicznej i prawne formy ich działania, Studia i Materiały, J. Łyjakosz (red.), Polskie Forum Eugeniusza Ochendowskiego, Toruń 2005.*
- J. Jagielski, Z problematyki organów administracyjnych, [w:] Polski model ustrojowy administracji. Książka Jubileuszowa Z-100 lecia Bronisława Jastrzębskiego, J. Dobkowski (red.), Olsztyn (w druku)*
- E. Knosala, L. Zacharko, R. Skalkowski, Nowe zjawiska organizacyjno-prawne w administracji publicznej, [w:] Podmioty administracji publicznej i prawne formy ich działania, Studia i Materiały, J. Łyjakosz (red.), Polskie Forum Eugeniusza Ochendowskiego, Toruń 2005.*
- J. Łukasz, Nauka administracji po 1989 roku, Warszawa 2004.*
- J. Łukasz, Z problemów organów administracyjnych, [w:] Podmioty administracyjne i prawne formy ich działania, Studia i Materiały z konferencji Jubileuszowej Prot. Eugeniusza Ochendowskiego, Toruń 2005.*

J. Łukasz, Zarys nauki administracji, Warszawa 2007.

J. Łukasz, Podstawy modelowania, Zagadnienia podstawowe, Warszawa 1997.

J. Łukasz, Prawo administracyjne, Warszawa 2006.

I. Maciejewski, Historia administracji, Toruń 1997.

E. Ochendowski, Historia administracyjne. Część ogólna, Toruń 2009.

E. Ochendowski, Administracja publiczna i prawo administracyjne po transformacji ustrojowej, [w:] Prawo administracyjne konc. sec. pod red M. Chołyszar. Warszawa 2007.

Wspólnoty publiczny – dobro wspólne. *Państwu uniadnego: administracyjne jako unijowe pojęcie unii*. Uniwersalna jako kategoria kształtując pojęcie w Z zawodu Kodeksi Prawa i dr. dobrem wspólnym. Materiały Konferencji Prawa i Postępowania Administracyjnego, (red.) *I. Nózka, B.D. Prawo*, Warszawa 2003.

J. Starościak, Administracja publiczna, zewnętrzne i nowe publiczność, a zarządzanie, Administracja, teoria. Dydaktyka, Praktyka, nr 22, Warszawa 2012. Społeczność: System *L. Zar* wys UU OŚ.

W. Stodulski, Nowa jakość w administracji publicznej. STAN-POL W.T.E.

W. Zimmerman, Prawo administracyjne, Warszawa 2008.

K. Ziemiński, Administracja publiczna w prawie administracyjne, Nowa koncepcja, [w:] Administracyjne prawo materialne, pojęcia wstępne, *J. Zimmerman* (red.), Warszawa 2015.

[K.Z.]

Abstract: This paper examines the series of legal lexicons published by C.H. Beck Publishing House in Poland since 2008, analysing their editorial characteristics and comparing them with legal lexicons published by other publishers. The study is based on a review of 42 lexicons from the C.H. Beck series, supplemented by selected comparative examples of other lexicons. The analysis focuses on both macrostructure and microstructure of the lexicons, revealing that C.H. Beck has developed a distinctive and relatively consistent editorial model. The lexicons are characterised by their focus on fundamental terminology within specific areas of law, extended front matter including comprehensive tables of contents, and encyclopaedic entries presented in scholarly article format. Typically addressing students of law and related disciplines, these lexicons balance accessibility with professional-level content. The comparative analysis demonstrates that other lexicons adopt varied approaches, ranging from dictionary-like structures with concise definitions to monographic commentaries. The findings confirm that C.H. Beck has established a recognizable editorial approach that positions its lexicons between traditional legal dictionaries and comprehensive encyclopaedias, contributing distinctively to the Polish legal reference landscape.

Keywords: legal lexicography, legal lexicon, terminography, Polish law, terminographic model, publishing practices